

บุกสืบมหากาญจน์

“SSSN สำหรับนักบริหาร”

สมชาย

พระราชนครินทร์เจติยาจารย์
(พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช สจด.๖๐)
วัดราชบูรณะ กรุงเทพฯ

พระราชนครินทร์เจติยาจารย์

โดย พฤทธิพงษ์ ชลสาคร

ผู้ดึงดีอย่าง ธรรมและ นักบริหาร ซึ่งส่วนใหญ่
ก็คือคนที่ต้องรับผิดชอบหน้าที่คู่ในระดับสูงขององค์กร
เป็นคนที่ประสบความสำเร็จในหน้าที่ทางงาน มี
ความคิดเห็นก้าวหน้าอาจจะสร้างสีสันให้กับองค์กรนี้เป็น
เรื่องที่ทางไกลอย่างยิ่งนักกับทฤษฎีแนวทางในการ
บริหารจัดการซึ่งเป็นวิทยาการของโลกตะวันตก

มองเห็นได้ก็คงไม่คิดกว่า จะน้อมนำธรรมะ
มาสู่การบริหารจัดการได้ย่างไร เช่น ในขณะที่
ธรรมจะยกให้เราอยู่กับปัญญาบัน แต่ในการบริหารด้อง
กำหนดเป้าหมาย ซึ่งเกินเรื่องของอนาคต ธรรมะ
บอกว่าเราต้องมีเมตตาต่อกัน และเราต้องพัฒนากัน
คู่แข่งทางธุรกิจ สองสิ่งนี้ดูเหมือนอยู่กันคนละด้าน
ของเหลืออยู่

พากเพียรนำเสนอศิษย์นักเรียนที่ “พุทธบริษัท” บริษัท
ที่ก่อตั้งโดยพระพุทธธรรมคือการบริหารจัดการด้วย
ธรรมะที่พระบรมศาสดาได้วางแนวทางไว้ กลับเป็น
องค์กรที่ต้องคงอยู่ยาวนานยิ่งกว่าองค์กรใดๆ ในโลก
นับเนื่องแต่อดีต古老 ก็ผ่านล่วงมากกว่า 2500 ปีแล้ว

ด้วยเหตุนี้เราจึงควรจะหันกลับมาทบทวน
ภูมิปัญญาแห่งการบริหารจัดการที่มีอยู่ในพุทธธรรม
คำสอนเพื่อนำมาประยุกต์ใช้และนำไปสู่การนี้ทาง
วารสารพัฒนบริหารศาสตร์ ได้รับเมตตาจากพระราชนครินทร์เจติยาจารย์ เจ้าของสวัสดิธรรมมหามงคล พรบกษา
พัฒนา ที่มีความรู้ความสามารถในการเรียนการสอน การ
พัฒนา การศึกษา และพัฒนาสังคม เป็นที่ประจักษ์
ได้ให้ความรู้และเชื่อมั่นให้เราได้ทราบว่าธรรมะนั้น
จำเป็นยิ่งนักสำหรับนักบริหาร

สารสาร:

ประการแรกขอกราบบันมัสการตามว่า
ธรรมะของพระพุทธศาสนา ประมาณ 2,500 กว่าปีมา
แล้วล้าสมัยเกินไปหรือไม่ที่จะนำมาใช้ในการบริหาร
พระราชนครินทร์เจติยาจารย์:

ธรรมะไม่มีล้าสมัย เพราะว่าการบริหารนั้น
เป็นมีหลักอยู่ หลักที่ใหญ่ที่สุดคือการเลี้ยงสละ การบริหาร
ต้องมีการเสียสละ เพราะการเสียสละมันเป็นหัวใจ
เสียสละกับเมตตามานะตั้งแต่ต้นที่เป็นพ่อแม่แล้ว การ

เสียสละมันมีหลายอย่าง เสียสละเพื่อตน เสียสละเพื่อบุคคลอื่น อายุทางการบริหาร ภารท่างาน ก้าวมาเวลาตั้งแต่ 8 โมงเช้า ป่าย 4 โมง อันนี้ก็คือเวลาราชการ แต่ถ้าหากว่าเข้าเสียสละเสียบ้าง นอกจากเวลานั้น เขาก็ควรที่จะใช้เวลาณอกเวลาหนีอจากเวลาราชการ อันนี้ก็เรียกว่าเสียสละ ถ้าหากว่าณอกเวลาราชการไม่ many บางสิ่งบางอย่างก็อาจจะเสียไป เพราะเวลา ก็ไม่พอติกันต้องรายเวลาจึงจะทำ อย่างในปัจจุบันเข้าใช้ความเร็ว ถ้าใครซักก่าว่าคนนั้นคือแพ้ ถ้าใครเร็วกว่าคนนั้นคือชนะ เช่น โทรศัพท์อย่างนี้ ถ้าหากว่า กว่าจะโทรได้ใช้เวลาตั้ง 10 นาที 20 นาที คนที่เขามีเทคโนโลยีกว่าไม่มีเงินบาทที่ทำเสร็จไปแล้วทางนี้ยังคงไม่ได้อย่างนี้เป็นต้น เพราะขั้นการบริหารนั้นจะต้องอยู่ที่การเสียสละ เช่น คนที่เป็นครูฯอาจารย์ก็ต้องสอน แต่ถ้าหากว่าครูฯอาจารย์คิดแต่เพียงว่าสอนแล้ว ก็แล้วกันไป ค่อยถึงเวลาเลิกก็เลิกไม่คิดย่างอะไร เสียสละนักย คิดเห่านั้นไม่ได้ต้องค่อยถามลูกศิษย์ว่า เข้าไปไหม ต้องการอะไรอีกบ้าง อาจารย์จะคิด แนะนำให้ ตลอดจนการทำงานหน้าที่ในธุรกิจต่าง ๆ ก็ต้องอาศัยการเสียสละเป็นส่วนใหญ่ ที่นี่ถ้าหากเราไม่เสียสละส่วนหนึ่ง ยิ่งส่วนหนึ่งก็ไม่ได้มา เราต้องเสียสละก่อนอีกส่วนหนึ่งจะได้มา ถ้าหากว่าเราคิดจะ เขายอย่างเดียว ไม่เสียเลย ค่ายางนี้งานก็ไม่ค่อยจะ ส่าเร็จอย่างที่คนที่เข้าทำธุรกิจต่าง ๆ ต้องลงทุนก่อน ถ้าไม่คิดลงทุนก่อนคิดจะคาดการห่างเดียวงานก็ไม่สำเร็จ และณอกจากเสียสละก็มีเมตตา ไม่ใช่เราคิดว่าเราจะ

เคารพความสุขคนเดียว คนอื่นก็จะต้องมีความสุข เมื่อกับเรา โดยเฉพาะค่ายางที่คนในโลกนี้มันจะอยู่คนเดียวไม่ได้มันจะต้องเป็นสังคมเป็นหมู่ ที่นี่การ เป็นสังคมเป็นหมู่มันจ้าเป็นต้องมีการรู้จักเอ้าใจเรา เอาใจเขา ได้จะไรมากก็ไม่เก็บเอาไว้คนเดียวต้องคิด เพื่อแผ่แพร่บุคคลยืน เช่น การศึกษาควรที่จะเปิดแผ่ให้คนอื่นมีความรู้บ้างพอควรเมื่อคนอื่นมีความรู้

การบริหารต้องมีการเสียสละ เพราะการเสียสละมันเป็นหัวใจ.....ถ้าหากเราคิดจะ เอาอย่างเดียวไม่เสียเลย อย่างนี้งานก็ไม่ค่อยจะสำเร็จ

แทนที่มันจะไปขโนยกษา แทนที่มันจะให้กำลังต่อสู้มัน ก็ใช้หลักวิชาไปแท้ไปเหตุการณ์ ที่เรารู้ยังกันมาก ๆ อย่างนี้อย่างคนสักแสนคนมีการศึกษาเพียง 100 คน มันก็ไม่ได้ ให้ที่เหลือก็ไม่ในทางที่ไม่ดี ที่นี่สังคมก็จะ อยู่ไม่เป็นสุข คนที่มีเงินที่ช่วยสร้างโรงเรียนไว้ ศูนย์เด็กเล็กบ้าง สร้างอะไรบ้าง เพื่อที่จะให้เข้าเหล่านี้ พัฒนามีศักยภาพขึ้นแทนที่เขาจะต้องไปทำในทางที่ควรจะ เข้าก็จะเป็นคนดี สมมติว่าเข้าได้รับการศึกษาสัก 8 หมื่นคน ก็ด้วยความเมตตาของเรามา เราไปสร้างโรงเรียนให้เข้า เรายาครูให้สอนก่อภัยกันพัฒนา เพราะ เรารู้สึกว่าเรา รู้สึกว่าเรา กล้ายเป็นคนที่ไม่มีความรู้

ค่าประกาศเก็บรักษา

พระราชธรรมเจติยาจารย์ (วิริยังค์ สิรินธรใจ)

พัฒนบริหารศาสตรคุณภูมพิศกิตติมศักดิ์

ทางการบริหารการพัฒนา

พระราชธรรมเจติยาจารย์

(วิริยังค์ สิรินธรใจ)

พระราชธรรมเจติยาจารย์ (วิริยังค์ สิรินธรใจ) ได้บัวเป็นภิกษุที่วัดทรายงาม จังหวัดลพบุรี ใน พ.ศ. 2484 สอบได้ประภาคนี้ยังบัตรนักธรรมตรี ได้ปฏิบัติธรรมฐาน เตินธุดงค์ เพชรพร้อม บูรณะและสร้างวัด สถานที่ศึกษาธรรม และโรงเรียนหลายแห่งตลอดระยะเวลา 55 พรรษา ในบรรพชุมชนศาสนานา ทั้งในต่างจังหวัด กรุงเทพมหานครและในต่างประเทศ ปัจจุบันเป็นเจ้าของวัดธรรมมงคล กรุงเทพมหานคร

พระราชธรรมเจติยาจารย์ เป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนาที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารพัฒนา การศึกษา และการพัฒนาสังคมโดยส่วนรวมอันยังประโยชน์แก่สังคม และประเทศไทยต้องยังคงตั้งแต่อกบราชาเป็นสามเณร และอุปสมบทเป็นพระภิกษุ พระราชธรรมเจติยาจารย์ ได้อุทิศตนเพื่อการปฏิบัติพระธรรมฐานอย่างมาก ได้สกอบดีปัสสนา แก่พระภิกษุ สามเณร และประชาชน โดยที่เป็นพระภิกษุที่เห็นการณ์ไกล เห็นความสำคัญของการศึกษา ทั้งส่วนของพระภิกษุสามเณร และประชาชนที่นำไปได้ให้พระภิกษุสามเณรในปักษารองให้ศึกษาแล้วเรียนตามหลักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา และทางวิชาสามัญ ตลอดจนภาษาต่างประเทศ โดยได้จัดตั้งวัด โรงเรียนพระปริยัติธรรม และโรงเรียนวิชาสามัญ ให้ได้มีโอกาสเล่าเรียน ให้มีความรู้รักษาไว้ สามารถนำไปใช้งานได้ทั้งในการเผยแพร่พระพุทธศาสนา และบำเพ็ญประโยชน์ต่อประชาชนและสังคม

โดยที่เด็กและเยาวชนของชาติเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศเมืองเดิม โตก็เป็น แห่งควรได้รับการศึกษา และพัฒนาให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ที่พร้อมจะออกไห้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศได้อย่างดี พระราชธรรมเจติยาจารย์ได้ดำเนินการช่วยเหลือสร้างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่นิ่งเงียบอยู่แห่ง เช่น ที่จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน อุบลราชธานี นครราชสีมา สมุทรปราการ มหาสารคาม กรุงเทพมหานคร เพื่อร่วมเด็กน้อยเสียงดูดีและดี ให้มีการให้โภชนาการ อาหารเสริมแก่เด็กเล็กอายุก่อนรับเรียน ซึ่งต้องใช้จ่ายเงินจำนวนมาก

พระราชธรรมเจติยาจารย์ ได้สร้างสถา瓦ตุในพระพุทธศาสนา ในการศึกษาและการสอนที่อันเป็นประโยชน์ต่อประชาชน ตลอด 55 พรรษาที่ผ่านมาในบรรพชุมชนศาสนานา ได้สร้างวัดลิบก่าวแห่งในท้องถิ่นต่าง ๆ ทั่วประเทศ ตลอดจนในต่างประเทศ เช่น ประเทศไทย ต่างประเทศคานาดา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ได้สร้างพระมหาเจติยบูรพารามสาเริ่งกธาตุตามศิลปะไทยที่วัดธรรมมงคล กรุงเทพมหานคร ทางด้านการศึกษาได้สร้างวิทยาลัยสงฆ์กำแพงแสน เมื่อ พ.ศ. 2512 โดยตั้งการศึกษาของกรมการศึกษาในภาคโรงเรียน ปัจจุบันเปลี่ยนแปลงเป็นโรงเรียนบริษัทสามัญดำเนินการสอน ตามข้อกำหนดของทางราชการ ได้จัดสร้างโรงพยาบาลและสถานที่ราชการอีกหลายแห่ง ในทางด้านการศึกษา นอกจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียนแล้ว พระราชธรรมเจติยาจารย์ยังได้ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาในระดับสูง โดยได้ปริจิตริยา 1 หลัง ศิดเป็นจำนวนเงินกว่า 20 ล้านบาทแก่สถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์ เพื่อเป็นอาคารเรียนและฝึกอบรมหลังแรกของสถาบัน ณ วิทยาเขตต่อเนื่องสืบ จังหวัดนราธิวาส

จากผลงาน และเกียรติประวัติเด่น พระราชธรรมเจติยาจารย์ (วิริยังค์ สิรินธรใจ) สถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์ จึงมีมติให้ได้รับพระราชทานป焦急ญาพัฒนาบริหารศาสตรคุณภูมพิศกิตติมศักดิ์ ทางการบริหารการพัฒนาเพื่อเป็นประกาศเกียรติคุณสืบไป

สารสาร:

มีความเสียสละไม่เมตตาแล้วมือปางอื่นอิกไหหม
ที่เป็นหลักธรรมะสำหรับนักบริหาร

พระราชนรมเจติยาจารย์:

ความซื่อสัตย์ ความสุจริต อันนี้ก็ต้องติดตามมา คนที่ทุจริตคือคนที่อาเบรียบคนอื่นคือคนที่ไม่ซื่อสัตย์ การไม่ซื่อสัตย์คือการทุจริต การทุจริตคือการอาเบรียบ ที่นี่เมื่ออาเบรียบคนอื่นมากเข้ามากเข้าคนอื่นก็ยอมไม่ได้ ในที่สุดก็เกิดการต่อสู้กันนั่นเอง แล้วนายจากนั้นความซื่อสัตย์นี้ยังใช้ได้อีกเยอะ นักบริหารทั้งหลาย ถ้าหากมีการคดโกงเยอะแทนที่จะ เอาเงินไปสร้างถนน 100 กิโลเมตร เหลือแค่ 50 กิโลเมตร ก็แย่แล้ว อย่างนี้เป็นต้น ทุกอย่างถ้าหากเกิดขึ้นมาแล้ว ก็ปรับหารไม่ไหว

สารสาร:

ในส่วนของการท้างานกับลูกน้องผู้ใต้บังคับบัญชา เราควรมีหลักธรรมในการปฏิบัติต่อเขาอย่างไร

พระราชนรมเจติยาจารย์:

ต้องให้ความเป็นธรรม ผู้ที่จะบริหารงานได้ต้องมีความยัตถุน ไม่เคร่งจนเกินไป หรือไม่หย่อนจนเกินไป บางที่เคร่งจนเกินไปทำผิดก็เลือกเฉย คน ๆ นั้นก็พยายามเป็นศัตรูไปแล้ว ถ้าไม่รุนแรงเกินไป ก็ตักเตือนอย่าไปเดินสายตึง อย่าไปเดินสายหย่อน พอดีดีแล้ว กับคนที่อยู่ใต้บังคับบัญชาถ้าหากว่าเราให้ความเป็นธรรม ตลอดจนกระทั่งเรายังดีหยุ่นเข้าจะรู้สึกว่าเราผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าต้องการความเป็นธรรม ความชอบธรรม และการที่จะผูกใจเข้าให้อยู่ได้ก็ต้องเสียสละให้กับลูกน้อง ไม่กือตัว ไม่ถือศรีสุคติอย่างเป็นกันเองร้าง มีอะไรรักษาสิ่งเดิมจวนให้ อย่างนี้ก็ถือว่าลูกน้องเข้าก็รัก ถ้าลูกน้องเข้าหาล้ำาก เขาทำอะไรก็ผิดหมด เล่นพรมคลื่นพวง ก็ไม่มีครรภ์

สารสาร:

แล้วถ้าลูกน้องทำผิดเราควรทำอย่างไร ควรจะลงโทษหรือไม่ลงโทษ

พระราชนรมเจติยาจารย์:

การลงโทษก็ยังต้องมี แต่ต้องเดินสายกลาง ต้องมีกฎเกณฑ์ มีวินัยอย่างของพระนี้ การโภഗวินัยพระถือว่าเป็นอาบัติ ต้องลงโทษ แต่บางทีก็เป็นกุศโลบาย ยกตัวอย่างว่ามีไข้ไข้มาเราเก็บไข้ไว้ในไปทางนี้ แล้วตัวจะก้มมาพอยตีทางเราว่าเห็นไข้ไหม ถ้าพระบอกว่าเกิดไข้ ตัวจะจับได้ออกมาก่อนอย่างก็ต้องฟังพระ ถ้าคำรวมมาตามว่าเห็นโน้มน้าว บวกว่าไม่เห็นพระก็ต้องอาบัติ พระต้องไปนั่งเก้าอี้ด้วยหนึ่งป้ายเสีย แล้วตอบว่า อาหมาเนื้อยุตตรงนี้ไม่เห็นหรือก แต่นั่งอยุตตรงโน้นเห็น เพราจะนั่นมันต้องมีการยึดหยุ่นบางอย่าง

สารสาร:

อย่างนี้ก็คือกุศโลบาย

พระราชนรมเจติยาจารย์:

ยึดหยุ่นแบบไม่เสียหายนะ ถ้ามันผิดจริงก็ต้องลงโทษ

สารสาร:

ถ้าได้แนวทางอย่างนี้คิดว่าพอจะผูกใจลูกน้องไว้ได้ แล้วกับเจ้านาย ผู้บังคับบัญชา ควรจะปฏิบัติอย่างไรดี

พระราชนรมเจติยาจารย์:

เวลาที่เราจะทำให้เจ้าชายเรารักเราเกิดขึ้น ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ขยันทำงาน แล้วก็ไม่ทำเป็นคนลึกลับต่อหน้าทำอย่างลับหลังทำอย่าง

สารสาร:

ลงสัยว่าการที่เราประจบสองผลอ่อนใจเจ้านาย เป็นการมีดีศรีหรือไม่

พระราชนรมเจติยาจารย์:

การประจบถ้าทำตามความเป็นจริงก็ถือว่าไม่ประจบ โอกาสที่เจ้าเรียกว่าการประจบคือเราไม่ทำแล้วไปบอกว่าทำถือว่าเป็นการประจบที่ใช้ไม่ได้ มีเหตุเล่าให้ฟังในพระไตรปิฎกมีพระองค์หนึ่ง เขาประฉบพระมหาท่านสัปดาห์ คือว่าพระมหาท่านมี

ลูกศิษย์ 2 องค์ องค์หนึ่ง เข้าไม่ท่าหรอ ก ตั้มน้ำ
ซักฟ้า ให้อีกองค์ทำ องค์นั้นก็ทำงานลูกเติยง ตักน้ำ
ตักทำมาให้ท่านมหาภัสสรประสรงน้ำ องค์ที่ไม่ทำก็อก
ว่าปัจจุบันต่าวนมาสรงน้ำได้แล้วผမตักมาให้เรียบร้อย
แท้ที่จริงไม่ได้ตัก องค์ที่ทำก็ไม่ใช่นั่นว่าอีกองค์
ประฉบเก่งดีนัก วันหนึ่งเขาก่อนนำไปช่อนไว้เสีย
พระมหาภัสสรไปก็ว่าป้าไปไหนไม่เห็นมี องค์ที่ตักน้ำก็
หัวมาให้เพื่อให้ทราบว่าเข้าหัวน้ำมาให้ทุกวัน แต่อีก
องค์นั้นได้แต่พูด พระมหาภัสสรไปทราบก็ดำเนินว่า
ไร่เคลย แกนี้ประฉบหน้าด้าน โคนด้านนี้เข้าไม่หกเลย
ไปเพาภูภิพรมมหาภัสสรประเสียเลย ตายไปดังไปเกิด
เป็นภรต

วารสาร

แล้วว่าการท้าตามความจริงพูดตามความ
จริงเป็นสิ่งที่ดีแต่เจ้านายบางคนไม่ชอบคนพูดความ
จริงชอบแต่คนเห็นตัวยกับเขาก็อย่างนี้ เราจะทำ
อย่างไรดี

พระราชบรมราชโองการ

ถ้าเจ้านายไม่มีคุณธรรมก็จะเป็นคนทำนั้น เป็นเจ้านายที่ขาดคุณธรรมไม่พิจารณาเรื่องของคน ที่จะไปกรอกร่องคนใต้ต้องมีคุณธรรมมีชีวิตใจจริงเยือดเยือกปากหรือง่ายเมื่อนี้ไม่ค่อยช้านาญ พอกลับกรองไส้ในนาน ๆ อย่างนี้หากว่าเกิดภัยการ

วารสาร:

มีประเดิ่นที่ส่งสัญคือหลวงพ่อของว่าในกา
บริหารต้องมีเมตตา แต่ที่นี่ในการทำธุรกิจมันมีคู่แข่ง
ซึ่งคิดว่าเป็นไปไม่ได้เลยที่เราจะไปเมตตาเขา

พระราชบัญญัติฯ

เราเมตตาได้ แม้จะเป็นคุณภาพดีในเรื่องการ
น้ำใจนั้นมันต้องอยู่ที่สติปัญญาของแต่ละคน บาง
แข่งขันก็ต้องมีกลยุทธ์ ก็สุดแล้วแต่ใครจะมีกลยุทธ์
ในการต่อสู้ซึ่งต้องไปข้างหน้าบ้านี้ต้องต่อสู้ด้วยปัญญา
ซึ่งจะมีความรุนแรงเพิ่มขึ้น ที่นี่ส่วนรังคุณแข่งที่เรา
ต้องแข่งขันกันเราต้องเข้ามาร่วมมือคือพยายามลดท่านและ
ความมีสติมาระ悒อย่างเดียว มีสติว่าเมื่อเราแพ้เข้า

ตอนนี้นั่น เราแพ้เพราเดดอุํห์ เราก็หาวิธีแก้ไขให้เราชนะในภายหลังแต่เมตตาที่มันมีอยู่ว่า มีเมตตาแล้วต้องมีปัญญา จะไปมีเมตตาอย่างเดียวมันก็ไม่สำเร็จ มีเมตตาแล้วต้องมีปัญญากำกับด้วย เพื่อนคนอกน้ำเมตตาแล้วลงไปช่วยตามที่ทั้งคู่มันไม่ได้

ສ້າງຮັບຄູ່ແຜ່ງ....

เราต้องเข้ามาร่วมมือคือความอดทน
และความมีสติมาประกันด้วย

2023年05月

จากประสบการณ์ของหลวงพ่อซึ่งเป็นผู้บริหารองค์กรขนาดใหญ่ พคที่จะยกตัวให้ใหม่ว่าได้นำธรรมมาใช้ในการบริหารงานอย่างไรบ้าง พรบกษาและเรียบเรียงโดยอาจารย์:

กันนีออยู่ที่ลักษณะของการงาน การงาน
ชนิดนี้ต้องเอาวิธีการนี้ไปใช้ การงานอีกอย่างหนึ่ง
เอาอีกวิธีหนึ่งไปใช้ คือ เค้าไปใช้ผิดกาลสมัยไม่ได้
อย่างที่หลวงพ่ออยู่ปานานพอยเข้ามาในเมืองอย่างนี้
การบริหารมันจะเปลี่ยน แล้วเราอยู่ในป่านี้เราชำนาญ
จริง แต่ชำนาญแบบป่า แต่เอาใช้ในเมืองก็ไม่ได้
อยู่ในเมืองหลวงอย่างนี้เราจะเอาไปใช้ในป่าก็ไม่ได้
 เพราะฉะนั้นหลวงพ่อคุณในป่าແเนบลูกทุกมานานพอ
มาสัมผัสในเมืองกรุงมันก็อีกรูปแบบหนึ่ง

วารสารฯ

อันดับแรกสุดนิวไฮพะลูกัวตอย่างไร
พระราชนรรມเมติยาฯารที่:

คือเรามีความตั้งใจว่าเราอยากรึ่หรือ ฯ คน
มีความสุขและพัฒนาตนต่าง ๆ ควรที่จะได้รับประโยชน์
ตรงนี้หลวงพ่อใช้คุณกรรมภินเนคีคงปฏิหาร ดูว่า
อะไรที่จะทำให้เขามีความสุขได้เป็นต้นว่าเขาอยากร
ศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาระดับตั้งขึ้น ถ้าอย่างจะศึกษา
มหานิพัทธ์ก็ต้องขึ้น ถ้าอย่างจะศึกษาสามัญก็ต้องขึ้น
เขาไม่มีท่านคนก็หาที่นอนให้เขา เขาไม่มีที่ลับหาที่ลับ
ให้เขา ท่านอย่างนี้ก็ทำได้โดยเงียบๆ ที่เป็นเมืองท่าอย่าง

นั่นแล้วเขาก็คิดขึ้นได้ว่าที่เขาได้ดีขึ้นมา เพราะหลังพ่อเขาก็เกิดความรักใคร่เมื่อเขาก็เกิดความรักให้แล้วเขาก็ยินดีช่วยเหลือ ซึ่งก็คือไม่พ้นจากเสียสละและเมตตา

วารสาร:

ที่นี่สำคัญมากของคุณครอย่างเช่นที่หลวงพ่อทำซึ่งไม่เพียงแต่พัฒนาด้วยธรรมมงคลยังได้สร้างรั้วด้วยอิฐหลายแห่งทั้งในและต่างประเทศด้วยหัวใจพ่อใช้หลักธรรมข้อใดจึงประสบความสำเร็จในจุดนี้

พระธรรมเจติยาจารย์:

อันนี้มันต้องมีจิตใจกว้างขวาง เมื่อคิดจะขยายไปที่อื่นเราต้องมองให้คุยกับว่าเราต้องอาศัยสิ่งใดเราจะรักษาสิ่งนั้น เช่น เราอาศัยร่างกายของเรา เรายาวรักษาร่างกายของเรา เราก็ต้องดูแลรักษาสิ่งนั้น เราจะได้อาศัยสิ่งนั้นไปนานแสนนาน ถ้าเราไม่รักษาสิ่งนั้นเราคงอาศัยสิ่งนั้นไม่ได้นาน เวลาที่เราอาศัยพระพุทธศาสนา เราต้องช่วยกันเผยแพร่พระพุทธศาสนาตามกำลัง แล้วเราจะได้อาศัย นัยจากเราเราจะได้อาศัยแล้วคนอื่นก็ได้อาศัยตามไปด้วย

วารสาร:

ขอกลับมาถามในเรื่องธรรมล้ำหรับผู้บริหารว่าในส่วนตัวนักบริหารต้องทำงานมากเครียดมากไม่ค่อยจะมีเวลา จะดูแลตัวเองอย่างไร

พระธรรมเจติยาจารย์:

อันนี้ต้องมีสมาธิเป็นเครื่องช่วยเหลือ คนเรา มันสำคัญต้องอยู่ที่พัฒนา กำลังจิต พลังจิตไม่เพียงพอแล้วมันควบคุมจิตใจไม่ได้ ถ้ามีพลังจิตเพียงพอ แล้วก็ควบคุมจิตใจได้ เราจะสามารถที่จะมีความสุข ที่เขาระบุว่า Extraordinary Happiness ความสุขที่อยู่เหนือกว่าธรรมชาติซึ่งเป็นกำไรชีวิตที่เราควรจะต้องได้ชีวิตเราควรจะมีอะไรมากกว่าทำงานแล้วก็ได้เงินมา มีครอบครัวมีลูกมีหลานมีภานมีเรือนมังกี้ได้ แต่ส่วนที่เกินไปกว่านั้นมันคืออะไร ส่วนที่เกินไปกว่านั้นมันก็

คือการทำของชีวิต กำไรของชีวิตก็คือส่วนที่สร้างเสริม พลังจิต พลังจิตเป็นเรื่องสำคัญ คนเรานี้ถ้าขาด พลังจิตก็ไม่สามารถจะทำอะไรได้ เมื่อมันกับร่างกาย ของเราต้องมีสุขภาพกาย ใจของเราก็เรียกว่า สุขภาพใจ ถ้าขาดสุขภาพโดยสุขภาพนี้ชีวิตก็ไม่สมบูรณ์ อย่างร่างกายของเรานั้นต้องมี energy เราต้องรับประทานอาหาร ถ้าเราไม่ได้รับประทานอาหาร energy ก็ไม่มี จะพูดก็ไม่ไหว จะเดินก็ไม่ไหว ไม่อยากทำอะไร อันนี้คือร่างกาย ที่นี่จิตใจก็เหมือนกัน จิตใจก็ต้องการสุขภาพใจ ใจก็ต้องมีอาหาร อาหารใจก็คือพลังจิต พลังจิตเกิดขึ้นได้ทางเดียวก็คือสามารถสماธิ สามารถนี่พอเราบริกรรม พุทธ พระพุทธ ไภก็ได้ เป็นสมาธิ พอก็เป็นสมาธิก็ได้ก็ล้วนไปเป็นพลังจิตก็ไปเสริมไปเรื่อย ๆ การเสริมพลังจิตของสามารถนี้มันเหมือนกับการไปเรียนหนังสือ คนไปเรียนหนังสือแรกจริง ๆ ไปเรียนก็ไม่รู้อะไรเป็นอะไร แต่ตัวอักษรต่าง ๆ เข้าไปอยู่ในใจเราได้ยิ่งไร นั่นคือการสะสมและเข้าไปอยู่อย่างถาวร พอก็เรียนอ่านออกเขียนได้จะกลับไปอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้อีกใหม่ เช่นเดียวกันกับผู้ที่มาทำสามารถที่ได้จิตเป็นสามารถวันละ ๖ นาที สามารถเพล่านั้นมันจะสะสมพลังจิตໄไปเรื่อย ๆ เพราะฉะนั้นเมื่อสะสมพลังจิตไปเรื่อย ๆ พลังจิตก็จะเติบโตขึ้น มันก็สามารถถอนให้ลคงควบคุมจิตใจได้ จิตใจก็สงบ ที่นี่ถ้าถอนให้ลคงไม่ได้มีเงินมากก็จะซึ้งก ซึ้งสัก ถึงแก่ยิ่งแย่ ยิ่งในครอบครัววุ่นวายก่าอย่างมีเงินก็ไม่มีประโยชน์ อย่างนี้มันก็หาความสุขไม่ได้ กำไรของชีวิตมันควรจะต้องมี

.....ใจต้องมีอาหาร อาหารใจคือพลังจิต
พลังจิตเกิดได้ทางเดียวคือสามารถ.....

วารสาร:

แต่คนเป็นนักบริหารนี่แทบจะไม่มีเวลาเลย แล้วจะทำอย่างไรจึงจะทำสามารถได้

พระราชธรรมเจติยาจารย์:

สมเด็จฯ ทำดอนไหนกได้ นั่งที่ไหนกได้ เข้าสัมมติทำได้ ไม่ได้ต้องใช้เวลาอีกนาน กว่า 5 นาทีก็ได้แล้ว ไม่มีปัญหา พุทธะเมื่อก็ได้พลังจิตเมื่อนั้น

วารสาร:

นอกจากการทำสมเด็จฯ การทำบุญเป็นอีกเรื่องที่สัมภัยมากยิ่งเป็นผู้บริหารยิ่งมีคนมาขอให้ช่วยทำบุญมาก เรื่องการทำบุญนี้จำเป็นแค่ไหน และทำอย่างไรจะได้บุญ

พระราชธรรมเจติยาจารย์:

เวลาเนี้ยเราก้อยกันได้แต่วันหนึ่งเราจะต้องด้วยด้วยแล้วมันจะด้วยแต่เฉพาะร่างกาย ใจไม่ได้ตามตามไปด้วย เราทำบุญแล้วเราเก็บไว้ที่ใจ เวลาด้วยไปแล้วใจอันนี้มันจะกลับมาเกิดใหม่ มันก็จะให้เรามีความสมบูรณ์พูนสุข เป็นเรื่องของบุญแต่ถ้าเรื่องบางเปี่ยใจอันนี้กลับมาเกิดอีกมันก็จะมีแต่ความทุกข์เดือดร้อน บางที่เกิดมา 3 เดือนด้วย เกิดมาเดือนด้วยพอเกิดมาようไม่ทันเป็นหนุ่มเป็นสาวด้วยเสียแล้ว แล้วบางที่เกิดมาถึงห้าเดือนไม่ได้ พระพุทธเจ้าก็ว่าเดือดร้อน อันนี้ก็คือคนไม่มีบุญไม่ได้ละเอสมมา ฉะนั้นการทำบุญนั้นไม่จำเป็นหรอกว่าต้องทำให้มันมากนักก็ยังคงจะเป็นทุกๆ อันนั้นมันไม่ได้บุญแล้ว การทำบุญนั้นจะต้องรู้ประมาณด้วยเอง ที่นี่ก็จะทำบุญเราต้องดูให้มันเหมาะสมสมถ้าเราทำแบบที่ว่าช่วยช่วยใจบางที่มันก็พวกหลอกลวงมันเยอะ ที่นี่เมื่อหลอกลวงยะเราไปทำบุญกับพวกหลอกลวง เช่นว่ามันช่วยใจ อันนั้นนะไม่น่าจะได้บุญ ที่นี่การทำบุญที่เราทำอยู่ทุกวันนี้นั้น ใส่บาตรบ้างทำสังฆทานบ้าง อะไรมากอัตภาพที่เราทำอันนี้เป็นเนื้อน้ำบุญ การทำบุญต้องทำตามอัตภาพที่เหมาะสม ไม่ใช่ทำบุญด้วยถูกหลอกลวง ทำบุญต้องทำด้วยเรามีศรัทธา สิ่งที่ทำลงไปนั้นก็เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม สร้างโรงพยาบาล สร้างโรงเรียน สร้างอะไรเนี่ยมันกล้ายเป็นประโยชน์ ถ้าทำแล้วกล้ายไปเป็นสมบัติของคนได้คนหนึ่งไม่ได้เรื่อง อันนั้นถูกหลอกแล้ว

วารสาร:

พอเข้าใจแล้วว่าให้ทำบุญตามอัตภาพ แต่สังสัยว่าคนยากจนไม่มีเงินทองไปทำบุญ มีต้องเกิดมาเป็นคนจนช้ำชาทุกชาติไปเลยหรือ

พระราชธรรมเจติยาจารย์:

ทำบุญไม่ต้องเกี่ยวกับเงินก็ได้เช่นไปน้ำทางอยู่เราเอาออกไม่มันก็ได้บุญ หรือคนที่ทำงานเราไปช่วยเขาด้านสาธารณประโยชน์ก็ได้บุญ หรือว่าเราแนะนำคนอื่นบอกว่าทางนี้มันเป็นทางดีนะก็ได้บุญ ทำบุญไม่จำเป็นต้องมีเงินเสมอไป เราไม่กำลังมีข้าวมีของที่จะทำ เราเก็บไว้ได้ โดยมากลมหายใจนั่น ๆ นี่ก็ไม่ค่อยมีที่จะเอาเงินเอาทองไปทำบุญกันนัก เรายังทำกันด้วยข้าวตัวยของกันมากกว่า

วารสาร:

ช่วงนี้เศรษฐกิจไม่ดี นักบริหารหลายคนประสบปัญหาหนักหนาสาหัส บางคนคิดมาตัวด้วยกันอย่างขอธรรมะจากหลวงพ่อเป็นข้อคิดสำหรับนักบริหารที่ต้องเผชิญมารถลุณ

พระราชธรรมเจติยาจารย์:

เรื่องของเศรษฐกิจที่ลอดระดับอยู่ในเวลาเนี้ย ต้องรู้จักประมาณตัวอย่างไปคิดว่าเราจะต้องทำอย่างไรให้เหมือนกับสมัยที่เศรษฐกิจมีพัฒนาเพื่อย คนเรานี้มันต้องรู้ว่าเมื่อเศรษฐกิจไม่ดีอย่างหนันให้มันมีควรก็ต้องลดกันไป เพราะว่าเรามาคิดถึงว่าชีวิตของคนเรานี้ ใจด้วยวิธีนั้นแล้วสำคัญกว่า ถ้าชีวิตมีอยู่แล้วนี้มันมีค่า ถ้าชีวิตไม่มี มีเงินสักพันล้านแล้วมันมีความหมายอะไร ชีวิตมันหมดไปแล้ว ชีวิตของคนเรานี้มีค่ามากกว่าเงิน เพราะฉะนั้นควรรักษาไว้ซึ่งชีวิตสำคัญกว่า มีเงินจริงแต่มันตายไปแล้วก็ไม่มีประโยชน์อะไร

วารสาร:

บางคนท้อแท้ว่าเราทำความดีมาดลอด ดูแลพ่อแม่ ทำบุญสุนทานมาตลอด แต่ทำไม่เราต้องประสบกับเหตุการณ์เหล่านี้ด้วย จะอธิบายอย่างไร

พระราชธรรมเวติยาจารย์:

อันนี้มันเป็นการรวมกันแล้วของงานนั้นเราอยู่ในฐานะที่มีความประมาท เกิดความประมาท ตัวอย่าง เช่น เราทำการค้าขายได้อย่างดี ได้เงินเยอะจัง ขายที่บ้านขายของร้าน ร้านจำหน่ายโลภมาก พอดีๆ ก็ปูนเป็นหนึ่งเลย อันนี้ก็ประมาทคง คาดผลตีปัญญา ในฐานะที่เศรษฐกิจกำลังตกต่ำนี้ เรายังต้องตั้งอยู่ในความไม่ประมาทและรู้จักประมาณตัว แล้วก็ประหัดค่าใช้จ่ายตลอดจนกระบวนการทั้งมีความติดต่อชีวิต ว่าชีวิตนี้มันเป็นของที่มีค่าสูง ถ้าหากชีวิตไม่มีแล้ว ทุกอย่างมันไม่มีค่า แล้วเมื่อเศรษฐกิจมีแนวโน้มต่ำลงมากยิ่งนี้ ความไม่ประมาทเป็นเรื่องสำคัญ แล้วก็ไม่ต้องไปโทษใครโดยตัวเอง แล้วก็ต้องมีสมาร์ต สมาร์ต มันจะไปแก้ไขทีวิกฤต

วารสารฯ

ପ୍ରକାଶକ

พระราชธรรมเจติยาจารย์

เมื่อทำลมารึมากเข้ามากเข้า แล้วเก็บพลังจิต
ไว้ เยอะ ๆ ถึงเวลาที่เป็นนาทีวิกฤตมันก็จะทำการ
แก้ไขได้ ที่นี้ถ้าหากไม่มีลมารึแก้ไม่ไหว พ่อเวลานาที
วิกฤตมา ก็ตัดสินใจผิดไปเลย เพราะจนนั้นการทำลมารึ
การทำจิตใจให้เป็นสماชิมันจะเก็บไว้เพียงอย่างเดียว
เรียนหนังสือเขาก็เก็บตัวหนังสือไว้ได้ดีกว่าไร ตลอดจน
กระหึ่งตาย พลังจิตก็เพียงอย่างเดียว ถ้าทำลมารึก็เก็บไว้
ในใจ เมื่อมีวิกฤตขึ้นมา มันก็เป็นอุตสาหะติกแก้ได้
เพียงอย่างเดียว เรียนหนังสือเมื่อถึงคราวจำเป็นขึ้นมา
เราเปิดหนังสือขึ้นมา เรา ก็อ่านออก ถ้าเราอ่านไม่
ออกพอดี ถึงคราวต้องจะรู้ขึ้นมา ก็จัดกันมา ก็ไม่รู้อะไร
เพราะเราไม่ได้เก็บไว้ พลังจิตที่เกิดขึ้นจากลมารึ

แก้ไขวิกฤตการณ์ศีรษะว่างเศรษฐกิจดีกรีต่ำได้เป็นอย่างดี

นางแบบส้มภานุषณ์ พระราชนมธรรมเจติยาจารย์
คงพอลจะเป็นประกายชั้นส้าหรับนักบวชพารและนักศึกษา
ที่กำลังจะจบไปเป็นนักบวชพาร

หลวงพ่อได้ให้แนวทางในการบริหารงานด้วยความเมตตา และเสียงลั่นคนให้รู้จักการดูแลลูกน้องผู้ใต้บังคับบัญชา ด้วยหลักทางสាយกลາງ ปฏิบัติต่อเจ้ามายด้วยความซื่อสัตย์ มีเมตตาต่อคุณแข่งทางธุรกิจ และมีความอดทนประกอบกับสติไว้กำกับใจเมื่อต้องอยู่ในโลกที่เต็มไปด้วยการแข่งขัน ห่วงใยงาน ห่วงใยองค์กร และผู้บริหารที่ต้องห่วงใยดูแลตัวเอง ดูแลร่างกายให้มีสุขภาพดีแล้วต้องดูแลสุขภาพใจ ต้องให้อาหารใจ ซึ่งก็คือพลังจิตที่ได้จากการทำสมภักติ หึงก้าทำได้ตั้งที่หลงเหลือแต่ไม่ต่ำแหน่งนักบุรีพารที่ประสบความสำเร็จคุณเงินที่หวังได้ดีทางแน่นอน

แต่เงินแม่เราจะเป็นนักบวชหารที่มีความสามารถ
เพียงไร ปัจจัยภายนอกที่ไม่คาดฝันอาจเกิดขึ้นได้ ใน
บางขณะที่ต้องเผชิญปัญหา หลวงพ่อสอนว่าให้มีสมานธ์
สมาริจะพาเราผ่านพ้นมาด้วยดุไปได้ และที่สำคัญ
ก็คือให้คิดเสมอว่าซึ่วตนนี้เป็นสิ่งที่มีค่าควรรักษาไว้
ยิ่งกว่าสิ่งใด

และด้วยเหตุที่ง่หมอดิ่งที่ก่อส่อไปข้างต้นนี้ ธรรมะจึงเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งบนวิถีทางของความสำเร็จ และความล้มเหลว เป็นพื้นเมืองทางการปฏิบัติที่จะนำໄไปสู่ความสำเร็จในศรีวิจัยนักบริหารและเป็นข้อคิด ประ科教ใจในวันที่ล้มลง ให้เราภัังคงคุณค่าแห่งมีสติ และก้าวสังไธอคดอยความสำเร็จที่กำลังจะมาถึงในวันหน้า

สัมภาษณ์เมื่อ 24 กรกฎาคม 2542

ณ วัดธรรมมงคล สุขุมวิท

សេចក្តីថ្ងៃទី

• • • • • • • •